

IDsw

InformatieDesk standaarden Water

Wijzigingsvoorstel (RfC) op de Aquo domeintabellen

en daarmee op de Aquo-domeintabel
Hoedanigheid en op Aquo-lex

Toevoegen domeintabel Grootheid

Auteur: IDsw

Datum: [447 juniapril 2007](#)

Versie: [1.30](#)

Kenmerk: W 0703-0010

Documentbeheer

Wijzigingshistorie

Datum	Versie	Auteur	Wijziging
2007-03-30	0.9	Hinne Reitsma	Initieel document
2007-04-17	1.0	Hinne Reitsma	Definitief gemaakt
2007-05-25	1.1	Hinne Reitsma	Nav bijeenkomst CAB Domeinen dd 2007-05-16: Lijst grootheden aangepast, tevens document van extra toelichting voorzien.
2007-05-31	1.2	Hinne Reitsma	Aangepast aan laatste commentaar leden CAB domeinen.
2007-06-04	1.3	Hinne Reitsma	Lijst grootheden ingekort tot die grootheden die in de CAB niet ter discussie staan: de SI-grootheden.

Review

Datum	Versie	Reviewer	Functie
2007-04-17	0.9	Martin Dijkink	medewerker servicedesk
2007-04-17	1.0	Martin Dijkink	medewerker servicedesk

Controle en vrijgave

Datum	Versie	Controleur	Functie
2007-04-17	1.0	Jacolien Eijer	programmamanager

Literatuurbronnen

- NEN999 -Het Internationale Stelsel der Eenheden (SI)
- NEN1000 - Regels voor het hanteren van het Internationale Stelsel van Eenheden (SI)
- Aquo-lex versie 3, IDSW, december 2006
- UitwisselModel Aquo - metingen 2006, versie 1.1, IDSW, december 2006
- Coderingsregels Onderdelen Waarnemingssoorten, versie 1.0, IDSW, juli 2006

Inhoudsopgave

1. Motivatie	<u>55</u>
1.1 Aanleiding	<u>55</u>
1.1.1 Achtergrond	<u>55</u>
1.1.2 Doel	<u>77</u>
1.2 Business Case	<u>77</u>
1.2.1 Voordelen	<u>77</u>
1.2.2 Afbakening	<u>77</u>
1.2.3 Impact	<u>88</u>
2. Wijzigingsvoorstel	<u>99</u>
2.1 Coderingsregels	<u>99</u>
2.1.1 Aquo-domeintabel Grootheid	<u>99</u>
2.2 Aquo-domeintabel Grootheid	<u>1144</u>
2.2.1 Inleiding	<u>1144</u>
2.2.2 Nieuwe Grootheden	<u>1242</u>
2.3 Aquo domeintabellen Hoedanigheid en Waardebewerkingsmethode ...	<u>1413</u>
2.3.1 Nieuwe Hoedanigheden en WaardeBewerkingsmethoden	<u>1413</u>
2.4 Aquo-domeintabellen Parameter en Waarnemingsoortnummer	<u>1747</u>
2.4.1 Te verwijderen fysische Parameters	<u>1747</u>
2.4.2 Te wijzigen Waarnemingsoortnummers	<u>1747</u>
2.4.3 Te verwijderen Waarnemingsoortnummers	<u>1747</u>
2.5 Aquo-lex	<u>1747</u>

1. Motivatie

1.1 Aanleiding

1.1.1 Achtergrond

In het kader van het project “Opschoning domeintabellen WNS” is de inhoud van de domeintabel Parameters nader onderzocht. De parameters in de Aquo-domeintabel zijn in vier groepen/categorieën ingedeeld:

- Fysica;
- Chemie;
- Biologie;
- Overig.

Deze groepen/categorieën zijn normaliter niet zichtbaar - alleen bij het aanvragen van een nieuwe Waarnemingssoort - en worden primair gebruikt voor het beheer van de Parameters en Waarnemingssoorten door IDS_W.

De parametergroep Chemie, met de chemische stoffen, is reeds opgeschoond in de Aquo-update van juni 2006. Onderdeel van deze opschoning was het onderscheid maken tussen grootheid en chemische stof.

Noot: In de huidige lijst met parameters zijn veel grootheden verwerkt in de parameter en worden daarbij expliciet vermeld. Zo kennen we de parameter Cu (koper) maar is daarbij niet duidelijk dat het om de concentratie (een grootheid) gaat. Het nadeel hiervan is dat de vracht of massafractie Cu niet zonder meer kan worden vastgelegd. Bij de ontwikkeling van het UitwisselModel Aquo – metingen (UMAquo-m) is daarom de grootheid als nieuw begrip/domein geïntroduceerd.

In het onderzoek van de tabel met parameters (excl. de chemische stoffen) werd duidelijk dat de parametergroep Fysica - de fysische parameters - in deze tabel grotendeels grootheden zijn. Deze groep is daarom de basis voor dit voorstel voor een opgeschoonde domeintabel Grootheden.

Het opschonen was noodzakelijk aangezien in een aantal grootheden/fysische parameters ook nadere aanduidingen van de eenheid, hoedanigheid en waardebewerkingsmethode waren opgenomen. De opgeschoonde lijst is daarmee enerzijds een aparte Aquo-domeintabel Grootheid, anderzijds een subset van de huidige domeintabel Parameter. Deze subset blijft herkenbaar onder de parametergroep ‘Grootheid’ (voorheen ‘Fysica’).

Een ander belangrijk onderdeel van de opschoning was het definiëren van de grootheden. Door onduidelijkheid in de betekenis kunnen parameters onterecht of dubbel in de lijst staan of zelfs in meerdere domeintabellen, bijvoorbeeld zowel in Grootheid en als in Eenheid of Hoedanigheid - zijn vastgelegd. Uitgangspunt bij de opschoning werd het toekennen van een betekenis aan een grootheid. “*Als het geen betekenis heeft, dan heeft geen waarde.*”

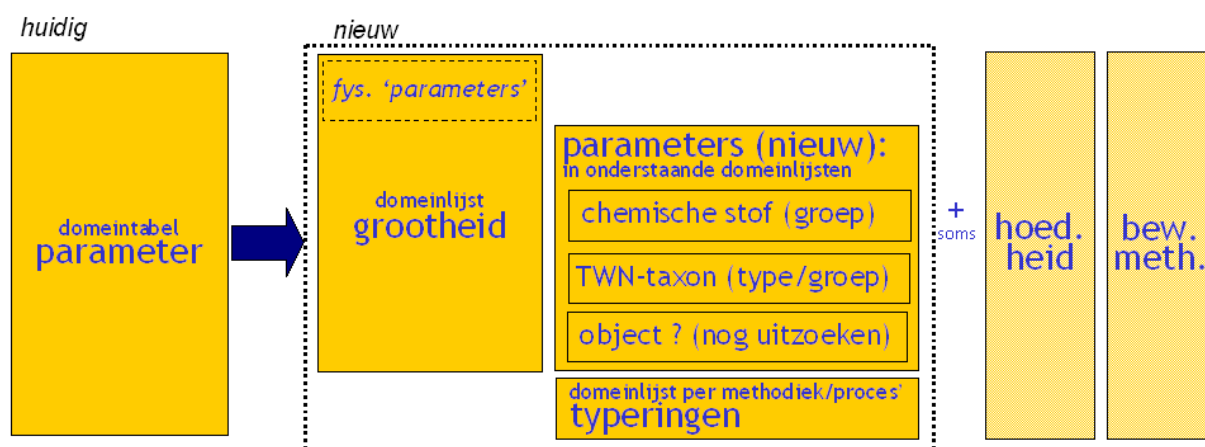
Typeringen

Ook de parametergroepen Biologie en Overig zijn door de werkgroep onder de loep genomen. Deze lijsten bleken een groot aantal parameters te bevatten waarvan de betekenis onbekend of onduidelijk was. Wel blijkt dat een aantal parameters heel specifiek benoemd zijn omdat ze of gedefinieerd zijn in een bepaalde methodiek of omdat ze inzicht geven in het verloop van een bepaald proces (bijvoorbeeld de zuivering van afvalwater).

Dergelijke parameters kunnen zeer lastig genormaliseerd worden. Hoe kan bijvoorbeeld de parameter "Verhouding BZV/CZV" gesplitst worden in een Grootheid en één Chemische Stof? Of wat is de grootheid in (en eenheid bij) de parameter 'Landschappelijke ligging'? Wel is het heel goed mogelijk om voor de betekenis/definitie van deze parameters te verwijzen naar een bestaande methodiek. Dergelijke parameters worden in het vervolg Typeringen genoemd.

Overzicht

Het onderstaande overzicht geeft de opschoning van de huidige domeintabel Parameter goed weer:

De huidige domeintabel wordt opgedeeld in Grootheden, Chemische Stoffen en Typeringen, en mogelijk ook nog Objecten. Tevens zijn de onderdelen die een Hoedanigheid of Bewerkingsmethode aanduiden uit de Parameter verwijderd.

Het overzicht geeft ook weer met welke mogelijke samenstellingen de huidige parameters kunnen worden aangeduid:

Samenstelling		toelichting/voorbeeld
Grootheid	-	zuurgraad
Grootheid	Chemische Stof of Chemische Stoffgroep	concentratie Cadmium massafraction (=gehalte) Aluminium
Grootheid	Taxon of Taxontype	aantal Eidereenden bedekking Draadalgen
Grootheid	Object ? (of Materiaal ?)	in houd en naamgeving moet nog uitgezocht worden volume Zand temperatuur Lucht/Water
-	Typering	Landschappelijke Ligging

Definities

Hierdoor worden de inhoud van de domeintabel met Parameters en andere relevante Aquo-domeintabellen als volgt gedefinieerd:

Aquo-domeintabel	Definitie in/via
Parameter /Grootheid	SI-stelsel en Aquo-lex
Parameter /Chemische Stoffen	CAS-nummer
Parameter /Typeringen	verwijzing naar methodiek, bijvoorbeeld: - KRW (kwaliteitselementen)- EBEO (karakteristieken)- iWSR (indicatoren)- Zuiveringsbeheer- Golfparameters ?
Eenheid	SI-stelsel en Aquo-lex
Taxon Waterbeheer Nederland (TWN)	literatuurverwijzingen
Waardebepalingsmethode/Analysemethode	NEN-normen
...	...

1.1.2 Doel

Het doel van dit wijzigingsvoorstel is het verkrijgen van een eenduidige lijst met Grootheden die aansluit op de huidige toepassing van de standaard, die afgestemd is met andere delen van de Aquo-standaard, aansluit op algemene standaarden, en vervuiling van de lijst in de toekomst voorkomt.

Door dit wijzigingsvoorstel zal de definitie van (meet) gegevens eenduidiger zijn wat tot een hogere betrouwbaarheid van informatie zal leiden bij uitwisseling.

1.2 Business Case

1.2.1 Voordelen

Door Grootheid als een apart domein te beschouwen kunnen Grootheden en Chemische Stoffen gecombineerd worden toegepast. Door de inhoud van de domeintabel Grootheid te definiëren, wordt vervuiling voorkomen.

1.2.2 Afbakening

Dit wijzigingsvoorstel is van belang voor alle gebruikers van de Aquo domeintabellen Parameters en Waarnemingssoort. Zij dienen te controleren of er ook in hun gegevensverzamelingen geen gegevens zijn opgeslagen met deze Parameters en/of Waarnemingssoorten.

1.2.3 Impact

Ondanks het feit dat er domeinwaarden worden verwijderd (impact “Groot”) wordt de impact van dit wijzigingsvoorstel toch als klein beoordeeld omdat hierbij sprake is van het opschonen van een vervuilde lijst. Bovendien vormt de nieuwe Domeintabel een subset van de huidige domeintabel Parameter waardoor de oude ‘parameters’ slechts een ander oormerk krijgen.

2. Wijzigingsvoorstel

2.1 Coderingsregels

2.1.1 Aquo-domeintabel Grootheid

Een grootheid bestaat naast de omschrijving uit een code. De coderingsregels voor de Aquo-domeintabel Grootheid bestaat uit de volgende set regels:

Algemeen

- Basisgrootheden en aanvullende, afgeleide en dimensieloze grootheden moeten voorkomen in de NEN999 of volgens deze norm afgeleid kunnen worden uit de basisgrootheden. Afgeleide grootheden zijn opgebouwd uit de Basisgrootheden en kunnen daardoor uitgedrukt worden in een dimensieformule. De basisgrootheden zijn:

basisgrootheid			grondeenheid	
Naam	symbool	dimensie	naam	symbool
Lengte	l	L	meter	m
Massa	m	M	kilogram ^{*1}	kg
Tijd	t	T	seconde	s
Elektrische stroom	I	I	ampère	A
thermodynamische temperatuur	T	Θ	kelvin	K
Hoeveelheid stof	n	N	mol	mol
Lichtsterkte	I	J	candela	cd
Aanvullende grootheid				
(vlakke) hoek	α		radiaal	rad
Ruimtehoek	Ω		sterradiaal	sr

*1 kilogram en niet gram is de SI-grondeenheid voor gewicht.

Voor de duidelijkheid: door toepassing van deze regel geldt altijd het volgende:

- Een grootheid bevat geen aanduiding van een chemische stof, organisme (taxon of taxontype) of een object.
- Een grootheid bevat geen aanduiding van een beperking van een monster (monstercriterium)
- Een grootheid bevat geen aanduiding van de vorm of referentie waarin de eenheid behorend bij een meetwaarde wordt uitgedrukt (hoedanigheid).
- Een grootheid bevat geen aanduiding van de toestand waarin een te meten/analyseren monster zich bevindt (hoedanigheid).
- Een grootheid bevat geen aanduiding van een (rekenkundige) bewerking van de getalswaarde.
- Een grootheid bevat geen nadere aanduiding van het compartiment waarIN gemeten is, tenzij door het weglaten van deze term de grootheidsomschrijving de zijn betekenis verliest.

- *In afwijking van het SI-stelsel:*
Daarnaast worden de volgende afwijkende grootheden toegestaan:

Grootheid			eenheid	
Naam	symbool	dimensie	naam	symbool
Aantal	-	-	aantal	n
temperatuur (ipv "celciustemperatuur")	t	T	graad Celsius	oC

- Afgeleide grootheden die niet voorkomen in de NEN999 moeten zijn gedefinieerd in Aquo-lex.

Schrijfwijze

- Indien de grootheid voorkomt in het SI-stelsel, dan moet zowel de code (symbool) als de omschrijving (naam) van de eenheid voldoen aan de schrijfwijze in het Internationale Stelsel der Eenheden (SI-stelsel) zoals beschreven in ISO-norm 2955, de NEN999 en de NEN1000, rekening houdend met de volgende uitzondering:
 - Als het de code (symbool) voor de grootheid meerdere keren voorkomt in het SI-stelsel, dan wordt voor een SI-grootheid toch gecodeerd volgens onderstaande regels.
- Voor de afgeleide grootheden die zijn gedefinieerd in Aquo-lex worden de algemene coderingsregels in rapport "Coderingsregels onderdelen Waarnemingssoorten" gevolgd, rekening houdend met de volgende uitzonderingen:
 - De code mag niet voorkomen in de lijst met Chemische Stoffen (om mogelijke verwarring te voorkomen).
 - Indien de code voor een grootheid reeds voor 1 januari 2007 in een ander onderdeel van de Aquo-standaard (lees: fysische parameters) was gedefinieerd, dan prevaleert deze originele code.
- De naam van een grootheid is enkelvoudig.
- De naam van een grootheid begint met een kleine letter (conform de NEN1000).
- In de naam van afgeleide grootheden is de term 'percentage' niet opgenomen. Dit uit zich namelijk reeds in de eenheid.
- In de naamgeving van afgeleide grootheden is de term 'factor' wel opgenomen omdat deze benaming niet in de (dimensieloze) eenheid zit.
- Formaat:

onderdeel	formaat	toegestane tekens
code (symbool)	tekst 8	A .. Z a .. z -
Naam	tekst 60	A .. Z a .. z 0 .. 9 -

2.2 Aquo-domeintabel Grootheid

2.2.1 Inleiding

Definities

Begrip	Definitie	Herkomst
eenheid	De dimensie van de grootheid waarin een parameter wordt uitgedrukt.	Aquo-lex
grootheid	Een begrip, dat zich leent voor getalsmatige vastlegging en verwerking. <u>toelichting:</u> <u>Een grootheid staat op zichzelf of heeft betrekking op parameter. Als parameter kunnen beschouwd worden een Chemische Stof(-groep), eenm taxon(-groep) of een object (bijvoorbeeld: Concentratie Cadmium, Aantal Karpers of Temperatuur Lucht).</u> <u>Grootheden die betrekking hebben op een parameter zijn over het algemeen SI-grootheden. Op zichzelfstaande grootheden zijn meestal algemeen aanvaarde begrippen in de sector water en zijn dan ook gedefinieerd in Aquo-lex.</u>	Aquo-lex
grootheid	Begrippen, die in de natuurwetenschappen en de techniek worden gehanteerd, zoals "lengte", "tijd", "snelheid", "massa", "energie", enz. worden groothedensoorten genoemd. Een lengte, een tijd, enz. is een grootheid. <i>Opmerking:</i> <i>Het woord "grootheid" wordt vaak korthedshalve daar gebezigd waar het woord "groothedensoort" juister zou zijn. Een bepaalde lengte, b.v. tien meter, is een grootheid behorende tot de groothedensoort "lengte".</i> <i>grootheid = getalswaarde x eenheid</i>	NEN999/ NEN1000 (SI-stelsel)

Uitgangspunten

Voor het opstellen van de lijst met grootheden zijn de volgende uitgangspunten genomen:

- De lijst grootheden is gebaseerd op de huidige Aquo-domeintabel Parameters met biologische, fysische en overige parameters; aangevuld met (afgeleide) SI-grootheden:
 - (massa)concentratie (= massaconcentratie);
 - massafractie (= gehalte);
 - vracht-massaastroom (= vrachtmassaastroom).
- Uit de huidige lijsten met grootheden zijn de zogenaamde "typeringen" apart gezet. Een typering is een 'parameter' die is gedefinieerd in een bepaalde methodiek. In deze methodiek staat beschreven hoe de getalswaarde moet worden bepaald, al dan niet via een schaal of klassenindeling. Typeringen zijn gekoppeld aan een specifieke methodiek en hoeven dan ook als begrip niet opgenomen te zijn in Aquo-lex. Een voorbeeld is het begrip "brakkarakter" uit de EBEO-methodiek. Uitzonderingen hierop zijn een beperkt aantal algemeen geaccepteerde typeringen en reeds als begrip zijn opgenomen in Aquo-lex. (bijvoorbeeld "windkracht").
- Een grootheid moet:
 - of op zichzelf staan ('fysische parameter')
 - of betrekking hebben op een Chemische Stof (of Chemische Stofgroep,) een Taxon (of Taxongroep) of een Object.

Uitgezocht moet nog worden of de parameter-categorie Object ook parameters zoals bijvoorbeeld Water, Lucht, Zand, Grind, Warmte, Gas, Olie, Polymeer Primair Slib, Electriciteit etcetera moeten komen te behoren. De inhoud - en daarmee ook de naamgeving - van de lijst met Objecten moet nog worden vastgesteld.

- De lijst met grootheden hoeft niet meteen volledig te zijn. Bij het verder opschonen van de lijst met Parameters kunnen meer grootheden ontdekt worden.

2.2.2 Nieuwe Grootheden

De Aquo-domeintabel wordt initieel gevuld met de volgende grootheden. Ter informatie is tevens de omschrijving van de huidige fysische parameter opgenomen. Wijzigingen in de naam, behalve het gebruik van een hoofdletter, zijn **vetrond** weergegeven, wijzigingen tov versie 1.0 van dit RfC zijn gemarkeerd.

grootheidcode	grootheidnaam	huidige parameteromschrijving	definitie	component
AANTL	aantal	Aantal	triviaal	taxa/chem
AFVR	afvoer	Afvoer	Aquo-lex	
alfa	alfa-activiteit	alfa-activiteit	nieuw	
alkltt	alkaliteit	alkaliteit	Aquo-lex	
basvbk	baseverbruik	baseverbruik	nieuw	
BEDKG	bedekking	Bedekking	Aquo-lex	taxa
beta	beta-activiteit	beta-activiteit	nieuw	
BODHTE	bedemhoogte	Bedemhoogte	nieuw	
BREEDTE	breedte	Breedte	SI-stelsel	
CONCTTE	<u>(massa)</u> concentratie	-	<u>SI-stelsel</u> Aquo-lex	chem
Q	debiet	Debiet	<u>SI-stelsel</u> Aquo-lex	water/gas/..
ZICHT	doorzicht	Doorzicht	Aquo-lex	
DS	droge-stof	Droge-stof	Aquo-lex	
DG	drooggewicht	Drooggewicht	nieuw	
DRUK	druk	Druk	SI-stelsel	lucht/water
EBSRTG	ebstroomrichting	Ebstroomrichting	nieuw	
E	extinctie	Extinctie	Aquo-lex	
GELDHD	geleidendheid	Geleidendheid	<u>SI-stelsel</u> nieuw	-
GEWTMASSA	<u>gewicht</u> massa	Gewicht	SI-stelsel	taxa/chem/...
GR	gloeirest	Gloeirest	Aquo-lex	
GV	gloeiverlies	Gloeiverlies	Aquo-lex	
Gzz	golfenergiedichtheid	Golfenergiedichtheid	nieuw	
GOLFHTE	golfhoogte	Golfhoogte	Aquo-lex	
Th0	golfrichting	Golfrichting	Aquo-lex	
SObh	golfrichtingspreiding	Spreiding van de golfrichting	nieuw	
HH	hardheid	hardheid	Aquo-lex	
HHT	hardheid tijdelijk	hardheid tijdelijk	Aquo-lex	

grootheidcode	grootheidnaam	huidige parameteromschrijving	definitie	component
IR	indamprest	Indamprest	Aquo-lex	
ionste	ionensterkte	ionensterkte	nieuw	
KGF	korrelgroottefractie	Korrelgroottefractie	nieuw	
LEEFTD	leeftijd	Leeftijd	nieuw	
LENGTE	lengte	Lengte	SI-stelselnieuw	taxon
LBV	loegbindend-vermogen	Loegbindend-vermogen	nieuw	
LUCHTDK	luchtdruk	Luchtdruk	nieuw	
MASSFTE	massafractie	-	SI-stelselnieuw	taxa/chem.
NG	natgewicht	Natgewicht	Aquo-lex	
NEERSG	neerslag	Neerslag	Aquo-lex	
OPPVE	oppervlakte	Oppervlakte	SI-stelselnieuw	taxa
restbta	rest beta-activiteit	rest beta-activiteit	nieuw	
SALNTT	saliniteit	Saliniteit	Aquo-lex	
sg	soortelijke gewicht	Soortelijk gewicht	SI-stelsel	chem
STIJGHTE	stijghoogte	Stijghoogte	Aquo-lex	
STRIJKLTE	strijklengte	Strijklengte	Aquo-lex	
STROOMRTG	stroomrichting	Stroomrichting	Aquo-lex	
STROOMSHD	stroomsnelheid	Stroomsnelheid	Aquo-lex	
T	temperatuur	Temperatuur	SI-stelsel	lucht/water
dT	temperatuurverschil	Temperatuurverschil	nieuw	
VAARDTE	vaarwegdiepte	Vaardiepte (min. waterdiepte riviertraject t.b.v. scheepvaar	Aquo-lex	
VRACHTMASS ASM	vraachtmassastroom	-	SI-stelselAquo-lex	chem
VOLME	volume	volume totaal (VOLMTTL)	SI-stelsel	taxa/chem./...
VOLMFTE	volume fractie	volume fractie (VOLMFTIE)	SI-stelsel	taxa/chem./...
WATDTE	waterdiepte	Waterdiepte	Aquo-lex	
WATHTE	waterhoogte	Waterhoogte	nieuw	
WINDKT	windkracht	Windkracht	nieuw	
WINDRTG	windrichting	Windrichting	nieuw	
WINDSHD	windsnelheid	Windsnelheid	nieuw	
ZBV	zuurbindend-vermogen	Zuurbindend-vermogen	nieuw	
pH	zuurgraad	zuurgraad	Aquo-lex	

2.3 Aquo domeintabellen Hoedanigheid en Waardebewerkingsmethode

2.3.1 Nieuwe Hoedanigheden en WaardeBewerkingsmethoden

Aangezien de grootheid geen aanduidingen meer bevat die verwijzen naar een monsterbeperving, vorm, referentie, toestand en/of (rekenkundige) bewerking etc. moeten de volgende hoedanigheden en waardebewerkingsmethoden wordt toegevoegd aan de Aquo-domeintabellen:

grootheid	nadere aanduiding	opnemen in domeintabel
extinctie	gemeten bij 250 nm	hoedanigheid
extinctie	gemeten bij 380 nm	hoedanigheid
extinctie	gemeten bij 440 nm (humuszuren)	hoedanigheid
extinctie	gemeten bij 672 nm (algen)	hoedanigheid
extinctie	gemeten bij 776 nm (slibdeeltjes)	hoedanigheid
golffrequentie	tussen 105 en 115 mHz	hoedanigheid
golffrequentie	tussen 115 en 125 mHz	hoedanigheid
golffrequentie	tussen 125 en 135 mHz	hoedanigheid
golffrequentie	tussen 135 en 145 mHz	hoedanigheid
golffrequentie	tussen 145 en 155 mHz	hoedanigheid
golffrequentie	tussen 155 en 165 mHz	hoedanigheid
golffrequentie	tussen 165 en 175 mHz	hoedanigheid
golffrequentie	tussen 175 en 185 mHz	hoedanigheid
golffrequentie	tussen 185 en 195 mHz	hoedanigheid
golffrequentie	tussen 195 en 205 mHz	hoedanigheid
golffrequentie	tussen 205 en 215 mHz	hoedanigheid
golffrequentie	tussen 215 en 225 mHz	hoedanigheid
golffrequentie	tussen 225 en 235 mHz	hoedanigheid
golffrequentie	tussen 235 en 245 mHz	hoedanigheid
golffrequentie	tussen 245 en 255 mHz	hoedanigheid
golffrequentie	tussen 255 en 265 mHz	hoedanigheid
golffrequentie	tussen 265 en 275 mHz	hoedanigheid
golffrequentie	tussen 275 en 285 mHz	hoedanigheid
golffrequentie	tussen 285 en 295 mHz	hoedanigheid
golffrequentie	tussen 295 en 305 mHz	hoedanigheid
golffrequentie	tussen 30 en 35 mHz	hoedanigheid
golffrequentie	tussen 305 en 315 mHz	hoedanigheid
golffrequentie	tussen 315 en 325 mHz	hoedanigheid
golffrequentie	tussen 325 en 335 mHz	hoedanigheid
golffrequentie	tussen 335 en 345 mHz	hoedanigheid
golffrequentie	tussen 345 en 355 mHz	hoedanigheid
golffrequentie	tussen 35 en 45 mHz	hoedanigheid

grootheid	nadere aanduiding	opnemen in domeintabel
golffrequentie	tussen 355 en 365 mHz	hoedanigheid
golffrequentie	tussen 365 en 375 mHz	hoedanigheid
golffrequentie	tussen 375 en 385 mHz	hoedanigheid
golffrequentie	tussen 385 en 395 mHz	hoedanigheid
golffrequentie	tussen 395 en 405 mHz	hoedanigheid
golffrequentie	tussen 405 en 415 mHz	hoedanigheid
golffrequentie	tussen 415 en 425 mHz	hoedanigheid
golffrequentie	tussen 425 en 435 mHz	hoedanigheid
golffrequentie	tussen 435 en 445 mHz	hoedanigheid
golffrequentie	tussen 445 en 455 mHz	hoedanigheid
golffrequentie	tussen 45 en 55 mHz	hoedanigheid
golffrequentie	tussen 455 en 465 mHz	hoedanigheid
golffrequentie	tussen 465 en 475 mHz	hoedanigheid
golffrequentie	tussen 475 en 485 mHz	hoedanigheid
golffrequentie	tussen 485 en 495 mHz	hoedanigheid
golffrequentie	tussen 495 en 500 mHz	hoedanigheid
golffrequentie	tussen 55 en 65 mHz	hoedanigheid
golffrequentie	tussen 65 en 75 mHz	hoedanigheid
golffrequentie	tussen 75 en 85 mHz	hoedanigheid
golffrequentie	tussen 85 en 95 mHz	hoedanigheid
golffrequentie	tussen 95 en 105 mHz	hoedanigheid
golffhoogte	die door 1% wordt overschreden	waardebewerkingsmethode
golffhoogte	die door 2% wordt overschreden	waardebewerkingsmethode
golffhoogte	die door 20% wordt overschreden	waardebewerkingsmethode
golffhoogte	die door 3% wordt overschreden	waardebewerkingsmethode
golffhoogte	die door 33% wordt overschreden	waardebewerkingsmethode
golffhoogte	die door 4% wordt overschreden	waardebewerkingsmethode
golffhoogte	die door 65% wordt overschreden	waardebewerkingsmethode
golffhoogte	die door 80% wordt overschreden	waardebewerkingsmethode
korrelgroottefractie	groter dan 210 um	hoedanigheid
korrelgroottefractie	groter dan 50 um	hoedanigheid
korrelgroottefractie	groter dan 2000 um	hoedanigheid
korrelgroottefractie	groter dan 50 um	hoedanigheid
korrelgroottefractie	groter dan 63 um	hoedanigheid
korrelgroottefractie	tot 10 um	hoedanigheid
korrelgroottefractie	tot 1000 um	hoedanigheid
korrelgroottefractie	tot 105 um	hoedanigheid
korrelgroottefractie	tot 125 um	hoedanigheid
korrelgroottefractie	tot 16 um	hoedanigheid
korrelgroottefractie	tot 180 um	hoedanigheid

grootheid	nadere aanduiding	opnemen in domeintabel
korrelgroottefractie	tot 2 um	hoedanigheid
korrelgroottefractie	tot 20 um	hoedanigheid
korrelgroottefractie	tot 2000 um	hoedanigheid
korrelgroottefractie	tot 210 um	hoedanigheid
korrelgroottefractie	tot 250 um	hoedanigheid
korrelgroottefractie	tot 32 um	hoedanigheid
korrelgroottefractie	tot 355 um	hoedanigheid
korrelgroottefractie	tot 4 um	hoedanigheid
korrelgroottefractie	tot 4000 um	hoedanigheid
korrelgroottefractie	tot 45 um	hoedanigheid
korrelgroottefractie	tot 50 um	hoedanigheid
korrelgroottefractie	tot 500 um	hoedanigheid
korrelgroottefractie	tot 53 um	hoedanigheid
korrelgroottefractie	tot 63 um	hoedanigheid
korrelgroottefractie	tot 80 um	hoedanigheid
korrelgroottefractie	tot 8000 um	hoedanigheid
korrelgroottefractie	tot 90 um	hoedanigheid
korrelgroottefractie	tussen 1000 en 2000 um	hoedanigheid
korrelgroottefractie	tussen 125 en 180 um	hoedanigheid
korrelgroottefractie	tussen 125 en 250 um	hoedanigheid
korrelgroottefractie	tussen 180 en 250 um	hoedanigheid
korrelgroottefractie	tussen 250 en 355 um	hoedanigheid
korrelgroottefractie	tussen 250 en 500 um	hoedanigheid
korrelgroottefractie	tussen 355 en 500 um	hoedanigheid
korrelgroottefractie	tussen 38 en 50 um	hoedanigheid
korrelgroottefractie	tussen 50 en 63 um	hoedanigheid
korrelgroottefractie	tussen 500 en 1000 um	hoedanigheid
korrelgroottefractie	tussen 63 en 125 um	hoedanigheid
korrelgroottefractie	tussen 63 en 90 um	hoedanigheid
korrelgroottefractie	tussen 90 en 125 um	hoedanigheid
stroomsnelheid	in horizontaal vlak	hoedanigheid
stroomsnelheid	in verticaal vlak	hoedanigheid

Voor de volledigheid: de onderstaande hoedanigheden/waardebewerkingsmethodes komen reeds voor in Aquo-domeintabellen en hoeven dus NIET te worden toegevoegd:

grootheid	aanduiding	domeintabel	code;omschr.
golfhoogte	die door 0% wordt overschreden	waardebewerkingsmethode	MAX;Maximum
golfhoogte	die door 10% wordt overschreden	waardebewerkingsmethode	P90;90-Percentiel
golfhoogte	die door 5% wordt overschreden	waardebewerkingsmethode	P95;95-Percentiel

grootheid	aanduiding	domeintabel	code;omschr.
golfhoogte	die door 50% wordt overschreden	waardebewerkingsmethode	P50;50-Perctiel MED;Mediaan
golfhoogte	die door 90% wordt overschreden	waardebewerkingsmethode	P10;10-Perctiel
beta activiteit	van Tritium	hoedanigheid	H3
hardheid	Duits	eenheid (oD-; Duitse graad)	oD-;Duitse graad
zuurgraad	als CaCl ₂ (<i>bij dg;drooggewicht</i>)	hoedanigheid	CaCl ₂ dg
zuurgraad	als KCl (<i>bij dg;drooggewicht</i>)	hoedanigheid	KCl dg

2.4 Aquo-domeintabellen Parameter en Waarnemingssoortnummer

2.4.1 Te verwijderen fysische Parameters

Fysische Parameters die niet opgenomen worden in de domeintabel Grootheid omdat ze een aanduiding ~~onderdeel~~ bevatten die verwijst naar een hoedanigheid en/of waardebewerkingsmethode die voorkomt in de vorige paragraaf, worden verwijderd.

2.4.2 Te wijzigen Waarnemingssoortnummers

De samenstelling van de Waarnemingssoortnummers waarvan de parameter wordt verwijderd omdat deze een aanduiding van een hoedanigheid bevat (zie vorige paragrafen), wordt geconverteerd naar een nieuwe samenstelling met een gewijzigde hoedanigheid. Het waarnemingssoortnummer zelf wordt niet gewijzigd.

2.4.3 Te verwijderen Waarnemingssoortnummers

~~De samenstelling van de~~ Waarnemingssoorten waarvan de parameter wordt verwijderd omdat deze een aanduiding van een waardebewerkingsmethode bevat (zie vorige paragrafen), worden verwijderd. De waardebewerkingsmethode is immers geen onderdeel van het waarnemingssoortnummer.

2.5 Aquo-lex

Aan Aquo-lex worden onderstaande begrippen (lees: grootheden) toegevoegd. Voor het overzicht zijn alle grootheden opgenomen. Grootheden die al voorkomen in Aquo-lex zijn *klein en cursief* weergegeven. Bij een aantal grootheden wordt nog gezocht naar een goede definitie.

Begrip	afkorting	<i>in Aquo-lex</i>	Definitie	toelichting
Aantal	AANTL	triviaal	Een bepaalde hoeveelheid als resultaat van een telling.	

Begrip	afkorting	in <i>Aquo-lex</i>	Definitie	toelichting
Afvoer	AFVR	ja	Debiet uit een gebied.	
alfa activiteit	alfa	nieuw	Mate van straling van Heliumdeeltjes door een mengsel als gevolg van radioactief verval in het mengsel.	Alfa-straling heeft een zeer korte reikwijdte; de deeltjes kunnen bijvoorbeeld niet door een dun velletje papier heen. Alfa-straling is echter wel zeer radiotoxisch bij inademing of inslikken. Voorbeelden van bekende alfa-stralers zijn uranium en plutonium.
Alkaliteit	alkltt	ja	<i>synoniem: zuurbufferend vermogen</i> Het vermogen van water om zuur op te nemen	meestal tot een pH van 4,5 is bereikt.
Baseverbruik	basvbk	nieuw	?	(begrip moet nog worden gedefinieerd door de werkgroep domeinen WNS)
bedekking	BEDKG	ja	Hoeveelheid plantensoorten per oppervlakte in een inventarisatie	
beta activiteit	beta	nieuw	Mate van straling van elektronen uit een mengsel als gevolg van radioactief verval in het mengsel.	Bèta-straling kan afhankelijk van de energie wel door de huid dringen. Een bekende hoog energetische bèta-straler is strontium-90 welke zich in de menselijke botten ophoopt.
bodemhoogte	BODHTE	nieuw	Hoogteligging van de bodem van oppervlaktewater t.o.v. een referentievlak.	
breedte	BREEDTE	SI	Een afmeting van een object.	
concentratie	CONCTTE	SIja	Sterkte van een oplossing uitgedrukt in aantal massa eenheden per volume eenheid.	
debiet	Q	SIja	Het vloeistofvolume dat per tijdseenheid door een doorsnede stroomt.	
doorzicht	ZICHT	ja	De zichtdiepte in water gemeten met een Secchischijf.	
droge stof	DS	ja	Materie waarin zich geen water bevindt, uitgedrukt als fractie of percentage van de totale hoeveelheid (nat) monstermateriaal.	
drooggewicht	DG	nieuw	Massa van het droge materiaal.	
druk	DRUK	SI	Kracht die per oppervlakte-eenheid uitgeoefend wordt.	
ebstroomrichting	EBSRTG	nieuw	Stroomrichting van de ebstroom	
extinctie	E	ja	De verzwakking van de straling door absorptie en verstrooiing wanneer ze door een medium gaat.	
gehalte	-	-	synoniem van massafractie	

Begrip	afkorting	in Aquo-lex	Definitie	toelichting
geleidendheid	GELDHD	SI	Het vermogen van een stof of mengsel om elektrische stroom te geleiden.	Met het geleiden van elektrische stroom wordt het transporteren van om elektrische lading bedoeld.
gewicht	GEWT	SI	De kracht die dat voorwerp op zijn ondergrond uitoefent.	
<i>gloeirest</i>	GR	ja	<i>De hoeveelheid anorganische stof aanwezig in een monster afvalwater of slib.</i>	
<i>gloeiverlies</i>	GV	ja	<i>De verhouding tussen het verlies van massa van een droog monster na uitgloeien volgens een standaard methode en de totale massa van het droge monster voor het uitgloeien.</i>	
<i>golfeenergiedichtheid</i>	Czz	(ja)	?	(begrip moet nog worden gedefinieerd door de werkgroep domeinen WNS)
<i>golfhoogte</i>	GOLFHTE	ja	<i>De verticale afstand tussen dal en top van een golf.</i>	
<i>golfrichting</i>	Th0	ja	<i>De richting waaruit de beschouwde golf komt.</i>	
golfrichtingspreiding	Sobh ?	nieuw	?	(begrip moet nog worden gedefinieerd door de werkgroep domeinen WNS)
<i>hardheid</i>	HH	ja	<i>Chemische eigenschap die gelijk is aan de som van meerwaardige kationen.</i>	<i>De benaming stamt uit het verleden. Bij toevoeging van zeep aan water voelde het harde water ruwer aan op de huid tijdens het wassen. Vandaar de naam "hardheid". Deze wordt onder meer uitgedrukt in de equivalente concentratie van calciumcarbonaat (CaCO₃).</i>
<i>hardheid tijdelijk</i>	HHT	ja	<i>Gehalte aan opgeloste kalk en magnesiumzouten die kunnen neerslaan door verhitting.</i>	<i>deze hardheid wordt gewoonlijk veroorzaakt door waterstof-carbonaationen naast calcium- en/of magnesiumionen - door koken kan deze hardheid verwijderd worden.</i>
<i>indamprest</i>	IR	ja	<i>De verhouding tussen de massa van de vaste stoffen in en het volume van het monster.</i>	
ionensterkte	ionste	nieuw	<i>Synoniem: ionsterkte</i> De ionensterkte van een oplossing van zouten is een gewogen som van de concentraties van alle ionen die aanwezig zijn, gewogen met het kwadraat van de ionlading.	De ionensterkte is een maat die in de fysische chemie gebruikt wordt om aan te geven hoe sterk een oplossing afwijkt van een ideaal verdunde oplossing. In formulevorm: $I = \sum m_i z_i^2$ Hierbij is z_i de lading van het ion en m_i zijn

Begrip	afkorting	in Aquo-lex	Definitie	toelichting
				concentratie uitgedrukt als molaliteit.
korrelgroottefractie	KGF	(?)	<i>synoniem: korrelgrootteverdeling; Fractionele verdeling van de door zeefanalyse en/of afslibbing (conform NEN 5753) bepaalde afmetingen van korrels in een sedimentmonster.</i>	
leeftijd	LEEFTE	triviaal	<i>synoniem: ouderdom</i> De duur van de periode van bestaan.	
lengte	LENGTE	SI	De grootste afmeting van een object.	
loogbindend vermogen	LBV	nieuw	De mogelijkheid van het vloeibare mengsel om een zekere hoeveelheid OH ⁻ ionen te binden.	
luchtdruk	LUCHTDK	nieuw	De druk die het gewicht van de lucht in de atmosfeer op een oppervlak uitoefent	
massafractie	MASSFTE	<u>SI</u> (ja:gehalte)	<i>synoniem: gehalte</i> De betrekkelijke hoeveelheid van een bestanddeel in een mengsel.	
massastroom	VRACHT	<u>SI</u> (ja:vracht)	<i>synoniem: vracht</i> De op een locatie getransporteerde hoeveelheid van een stof.	
nat gewicht	NG	ja	Massa van het natte materiaal.	
neerslag	NEERSG	ja	De massa waterdeeltjes, zowel vloeibaar als vast, die vanuit de atmosfeer het aardoppervlak bereikt.	
oppervlakte	OPPVE	SI	Afmetingen van een tweedimensionaal gebied.	
rest beta activiteit	restbta	nieuw	Mate van straling van elektronen uit een mengsel als gevolg van radioactief verval in het mengsel (beta-activiteit) verminderd met de straling door Kalium-40 in het mengsel.	Kalium-40 komt van nature in het oppervlaktewater voor.
saliniteit	SALNTT	ja	<i>Het totale gewicht aan vaste stof per gewichtseenheid zeewater, als alle carbonaten zijn omgezet in oxyden, alle organische stof is geoxydeerd en alle broom- en jodium-ionen zijn vervangen door equivalente hoeveelheden chloor-ionen.</i>	
soortelijke gewicht	SG	SI	De massa van een materiaal dat aanwezig is in een bepaald volume dat geheel met dat materiaal gevuld is.	
stijghoogte	STIJGHTE	ja	De som van drukhoogte en plaatshoogte.	
strijklengte	STRIJKLTE	ja	Afstand waarover wind over een aaneengesloten oppervlak strijkt.	
stroomrichting	STROOMRTG	ja	Richting waarin het water stroomt. De richting die een stroom volgt, d.w.z. de richting van de snelheid van een stromend medium.	

Begrip	afkorting	in <i>Aquo-lex</i>	Definitie	toelichting
stroomsnelheid	STROOMSHD	ja	De gemiddelde stroomsnelheid van het water, zijnde het quotiënt van de cumulatieve aanvoerhoeveelheid en de natte oppervlakte	
temperatuur	T	SI	Maat voor hoe warm of koud iets is.	
vaarwegdiepte	VAARDTE	ja	De verticale afstand tussen de maatgevende lage waterstand en het hoogste punt van de bodem van de vaarweg, gemeten op de vaarwegas	
volume	VOLME	SI	grootte van het gebied in de ruimte dat door het voorwerp of substantie wordt ingenomen	
volume fractie	VOLMFTE	SI	De betrekkelijke ruimtelijke hoeveelheid van een bestanddeel in een mengsel.	
volumestroom	=	=	synoniem van debiet	
vracht	=	ja	synoniem van massastroom	
waterdiepte	WATDTE	ja	Verticale afstand tussen waterspiegel en bodem van een waterloop.	
waterhoogte	WATHTE	(ja)	synoniem: Peil; Kortstondig gemiddelde van de hoogteligging van de waterspiegel t.o.v. een referentievlak, zoals NAP.	
windkracht	WINDKT	(ja)	synoniem: Beaufortschaal; Schaal voor het meten van windsterktes van windkracht 0 tot 12	
windrichting	WINDRTG	nieuw	De hoofdrichting van de wind ten opzichte van het ware Noorden.	
windsnelheid	WINDSHD	nieuw	De gemiddelde snelheid van luchtdeeltjes in de buitenlucht.	
zuurbindend vermogen	ZBV	nieuw	De mogelijkheid van vloeibare mengsel om een zekere hoeveelheid H ⁺ (waterstof) ionen te binden.	
zuurgraad	pH	ja	Concentratie aan waterstofionen	